



Öğrenci destek malzemesi olarak kısa videolar: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi İzle-Öğren Platformu

Yard.Doç.Dr.Muhammet Recep OKUR^a
Hilal Seda YILDIZ AYBEK^b

^a Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

^b Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Özet

Bu çalışmada Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi dahilinde geliştirilmiş olan video tabanlı Sor|İzle|Öğren web platformunun İzle-Öğren kısmı çeşitli boyutlarıyla ele alınmıştır. Bu boyutlardan birincisi Açık ve Uzaktan Öğrenme uygulamalarında öğrenen destek hizmetleri ve video malzemelerin öğrenen desteği kapsamında kullanılmasıdır. Araştırmanın ikinci boyutu ise video formundaki öğrenen destek malzemelerinin süresidir. Diğer bir boyut, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sisteminde öğrenenlere sunulan destek hizmetleri ve bu hizmetler arasında video malzemelerin yeridir. Son olarak ise, İzle-Öğren web platformunun geliştirilmesindeki sebep ve amaçlar açıklanmış; platformda yer alan video malzemelerin geliştirilme sürecinden bahsedilmiş ve platformun yapısal özellikleri üzerinde durulmuştur. İzle-Öğren web platformuyla ilgili bu araştırmanın, ülkemizde ve dünyada Açık ve Uzaktan Öğrenme hizmeti veren kurumlara, öğrenen destek hizmetleri boyutunda yol gösterici nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenen Destek Hizmetleri, Kısa Video, Açık ve Uzaktan Öğrenme

Abstract

In this study, İzle-Öğren (Watch-Learn) which is a part of Sor|İzle|Öğren (Ask-Watch-Learn) video based web platform that was developed within the Anadolu University Open Education System (OES) has been discussed with several dimensions. The first of these dimensions is learner support and the use of video within learner support. The second dimension of this study is the length of learner support videos. Another dimension is learner support services offered by Anadolu University (OES) and the role of video materials in these services. Finally, underlying causes and objectives of developing İzle-Öğren web platform were explained, the development process of video materials was mentioned and emphasized on the structural properties of that web platform. It is believed that this research about İzle-Öğren web platform could lead the institutions which provide Open and Distance Learning service in the matter of learner support services.

Keywords: Learner Support Services, Short Video, Open and Distance Learning

Kaynak Gösterme

Okur, M. R. ve Yıldız Aybek, H. S. (2016). Öğrenci destek malzemesi olarak kısa videolar: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi İzle-Öğren Platformu. *AUAd*, 2(2), 150-167.

Giriş

Video teknolojisi bireylerin bir olayı ya da durumu daha somut bir şekilde görebilmesi ve aynı zamanda dinleyebilmesi için uygun bir araçtır. Açık ve Uzaktan Öğrenme (AUÖ) uygulamalarında, e-öğrenme ortamlarında da sıkça kullanılan videolar genellikle öğrenme malzemesi olarak karşımıza çıkmaktadır (Baloya, 2012). Özellikle web teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte videoların paylaşımı ve yayılması hatta üretimi de daha kolay hale gelmiştir. Özellikle eğitsel amaçlı videoların Açık Ders Kaynakları (Open Educational Resources) olarak herkese açık bir şekilde yayınlanması, AUÖ'de video kullanımının örneklerinden biridir (Simpson, 2013). Eğitsel amaçlı videolar ile ilgili alan yazında kullanılabilirlik ve erişilebilirlik (Chorianopoulos ve Giannakos, 2013; Hakala ve Myllymäki, 2007), etkililik (Chen ve Wu, 2015; Debevc ve Peljhan, 2004; Brecht, 2012; Geri, 2012; Sun ve Rueda, 2012), maliyet (Pullen, 2001; Gordon, 2015), vb. konularda çalışmalar mevcuttur. Ancak videolarda sunulmak istenen mesajların kısa ve öz bir şekilde aktarılmasının etkililiği ve verimliliği ile ilgili çalışmaların oldukça kısıtlı olduğu da görülmüştür

Bu çalışma kapsamında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi dâhilinde geliştirilip tüm internet kullanıcılarına açık bir şekilde sunulmakta olan İzle-Öğren destek platformunun geliştirilmesindeki amaçlar ve süreçler üzerinde durulmuştur. Bununla birlikte AUÖ ortamlarında kısa videoların bir yönetsel öğrenen destek hizmeti olarak kullanımını konusu irdelenmiştir. İzle-Öğren platformunun özellikle geniş kitlelere hitap eden kurumlar açısından avantajlı bir öğrenen destek platformu olabileceği öngörülmektedir.

Açık ve Uzaktan Öğrenmede Öğrenen Destek Hizmetleri

Simonson, Smaldino, Albright ve Zvacek (2003)'e göre uzaktan eğitim, iletişim teknolojilerinin etkileşim için işe koşulduğu, öğretim elemanları ve öğrencilerin yer ve/veya zaman açısından birbirinden ayrı olduğu organize edilmiş formal bir eğitimidir. Uzaktan eğitimin, terimsel açıdan farklı kullanımları mevcuttur ve Commonwealth of Learning ve Asian Development Bank (1999) raporuna göre, bu farklılıkların sebebi coğrafik ya da kültürel kaynaklı olabilmektedir. 21. Yüzyılda sıkça kullanılan Açık ve Uzaktan Öğrenme (AUÖ) terimi ise, uzaktan eğitim fırsatlarının herkese açık olması olarak nitelendirilmektedir (Moore ve Kearsley, 2011). Tanımında değinildiği üzere AUÖ uygulamalarında etkileşim kurabilmek için çeşitli iletişim teknolojilerinden yararlanılmaktadır. Eğitim iletişimi sürecinde teknoloji

kullanımı, birbirinden uzakta olan ya da dezavantajlı durumlarda olan bireyler için bilgi paylaşımı yollarını çeşitlendirmektedir (Webster ve Hackley, 1997).

Açık ve Uzaktan Öğrenme ortamlarında öğrenen rolündeki bazı bireyler, kimi zaman izole bir ortam içerisinde öğrenim gördüklerinden, öz-yönlendirme ve yönetimlerini yürütemediklerinden ve motivasyon eksikliği yaşadıklarından bahsetmektedirler (Vermeersch, 2005; Risenga, 2010; Abrami ve Bures, 1996, Inkelaar ve Simpson, 2015; McLoughlin, 2002). Öğrenenlerdeki motivasyon eksikliği, izole olmuşluk hissi, fiziksel olarak hem diğer öğrenenlerle hem de öğretim elemanlarıyla ayrı olma durumu gibi konulara öğretim kurumları tarafından verilen öğrenen destek hizmetleri ile farklı çözümler sunulabilmektedir.

Rekkedal ve diğerlerine (2003) göre, öğrenen destek hizmetleri AUÖ uygulamalarında genel olarak iki farklı yaklaşım bulunduğu söylenebilir. Bunlardan birincisi, iletişim teknolojilerinin işe koşularak sunulduğu hizmetlerdir. Bu destek sürecinde telefon, eposta, mektup ve bilgisayar tabanlı teknolojiler kullanılmaktadır. Öğrenen destek hizmetlerinde ikinci yaklaşım ise yüz yüze sunulan hizmetlerdir. Kampüs bazlı yaz okulları, stajlar, akşam dersleri ve bürolar ile sunulan hizmetler, yüz yüze sunulan hizmetlere örnek olarak verilebilir.

Frieden (1999)'e göre öğrenen destek hizmetleri farklı kategoriler altında incelenmektedir. Bunlardan biri olan Yönetmel Destek kategorisi kayıt, kabul, ders programı, kayıt işlemleri ve öğrenim ücreti ödeme işlemleri gibi konularda sağlanan bilgilendirme içerikli destek hizmetlerini kapsamaktadır.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi dâhilinde öğrenenlere farklı kanallardan ulaşabilecekleri ve etkileşim halinde olabilecekleri destek hizmetleri sunulmaktadır. Bu hizmetler, Bates (2005)'in uzaktan eğitimdeki teknolojilerin sınıflandırması ve bu sınıflandırmanın eşzamanlı ve eşzamansız teknolojilerle Okur (2012) harmanlanmış versiyonu Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1		
<i>Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi'nde Öğrenenlere Sunulan Destek Hizmetleri Matrisi</i>		
Tek / Çift Yönlü Uygulamalar		
Ortamlar	Eşzamanlı	Eşzamansız
Yüz yüze	Akademik Danışmanlık Hizmetleri, İllerde Öğrenci Buluşmaları, Bürolarda bilgilendirme faaliyetleri	
Metin		Kitaplar, Broşürler, AÖ e-Bülten, Yönetmelikler, Uygulama Esasları, Yönergeler, Kayıt ve Kayıt Yenileme Kılavuzları, Öğrenci Kılavuzları, Posta, Faks, SMS, Almanak, Program tanıtım kılavuzları
Sesli	Açıköğretim Sistemi Etkileşim Merkezi, Bürolar, Merkez Büro	Sesli Kitaplar
Görüntülü	Sınava Doğru Programı, Sıkça Sorulan Sorular Programı, TRT Okul	Ders anlatım programları, iTunes U
Dijital	e-Seminer, Mobil Uygulama	Sor-İzle-Öğren, Sosyal Medya, Bir soru Bir Cevap, e-Posta, Anadolium eKampüs Sistemi

Tablo 1'de Anadolu Üniversitesi AÖS kapsamında öğrenenlere sunulan destek hizmetleri Ortam ve Zaman olarak iki boyutta ele alınmıştır. Bunlardan birincisi yüz yüze; metin, sesli, görüntülü ve dijital ortamlardır. Diğer boyut ise sunulan hizmetlerin eşzamanlı ya da eşzamansız olma durumudur. Tablo 1'e göre, AÖS bünyesinde dijital ve görüntülü ortamlarda eşzamanlı ya da eşzamansız bir şekilde video formunda destek hizmetleri sunulmaktadır.

Açık ve Uzaktan Öğrenmede Video Kullanımı

Yaşamımızın birçok alanında kullandığımız video teknolojisi, *görüyorum* anlamına gelen Latince *videre* kelimesinden türemiştir. Ses ve görüntünün işlenerek birleştirilmesi sürecinde mekanik ve manyetik aksamalar devreye girmektedir. Belirli süreçlerden geçen görüntü ve ses karşımıza video halinde çıkar ve gündelik yaşamımızda ihtiyacımız olan yemek tarifinden bilgisayar tamirine kadar geniş ölçekte bilgilere ulaşmamızı sağlar.

Öğrenme uygulamalarında kullanılan videolar animasyon, konuşan kafa ve gerçek oyuncularla çekim olarak üçe ayrılmaktadır. Canlı insan çekimleri olay ve süreçlerin tamamını gösterir ve izleyiciye nesnelere, insanları ve yerleri içindeki olaylarla anlama imkânı verir.

Animasyon kritik bileşenler üzerine odağı ve dikkati artırır, görünmeyeni görünür yapar (Collins, Neville ve Bielaczyc, 2000).

Uzaktan öğrenme ortamlarında, çeşitli amaçlarla kullanılmak üzere hazırlanan videoların tasarımı profesyonellik ve yaratıcılık gerektiren bir süreçtir (Moore ve Kearsley, 2011). Video teknolojisi Açık ve Uzaktan Öğrenme (AUÖ) uygulamalarında bilgi aktarımı, süreç gösterimi vb. amaçlar için kullanılmaktadır (Hartsell ve Yuen, 2006). Öğrenenler basılı, sesli ve video materyallerle kendi öğrenme stratejilerini belirlemekte ve bu stratejilere göre materyaller kullanılmaktadır. Öğrenme materyallerinin bu şekilde çeşitli olması farklı öğrenme stratejiler belirlemiş bireyler için idealdir (Jonassen, 2013). Videolar da hem sesin hem de görüntünün belli bir bağlam içerisinde öğrenenlere sunulmasıyla hem göze hem de kulağa hitap edebilmektedir. Öğrenenlerin zaman ve mekân bağımlılığını büyük oranda ortadan kaldıran video, esnek bir öğrenme ortamı sağlamaktadır (Orhan ve Akkoyunlu, 1999). Zhang ve diğerlerine göre (2006), videolar öğrencilerin gerçek nesnelere ve gerçekçi sahneleri sahneler halinde görmelerini aynı zamanda dinlemelerini sağlamaktadır. Ayrıca öğrenme süreçlerinde video kullanımı, öğrencilerin dersteki motivasyonlarını artırmaktadır (Hartsell ve Yuen, 2006; Bravo, Amante, Simo, Enache ve Fernandez, 2011; Sun ve Rueda, 2012).

Videonun AUÖ uygulamalarında kullanımına ve sunduğu avantajlara aşağıdaki gibi örnekler verilebilir:

1. Canlı web görüşmelerinin (webinar, vb.) video kaydı alınarak görüşmeye katılamayan, katılıp tekrar izlemek isteyen bireylerin bilgilere ulaşımı sağlanır (Tobagi, 2002).
2. Basılı materyallerle etkili bir şekilde aktarılamayan içerikler video ile etkili bir şekilde aktarılabilir.
3. Görme veya işitme engelli öğrenenler için altyazılı, sesli ve görüntülü bir video uygun bir materyal olabilir.
4. Çevrimiçi öğrenme ortamlarında video kullanımı dersi ve konuyu daha çekici hale getirebilmektedir.
5. Gerçek yaşam becerilerine yönelik kazanımlar geliştirmek için video kullanımı idealdir (Popham, 1966). Örneğin; çevrimiçi bir öğretmen yetiştirme programında sınıf yönetimi dersi canlandırma içerikli videolarla desteklenebilir.

Eğitsel Videoların Süreleri

Açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında ders malzemesi olarak sunulan videoların yanı sıra; mevcut sistemin kullanımı, sistem kullanım kuralları, vb. konularda da video malzemeler

öğrenenlere sunulmaktadır. Ders içeriğinin sunulduğu videolardan farklı olarak, bir amaca yönelik ya da bir soruya cevap vermek için yapılan bu videolar, genellikle üç-beş dakikalık videolar olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitsel videolarla ilgili diğer bir araştırma konusu da videoların süreleridir. 21. Yüzyılda çeşitli sistemler üzerinden video paylaşımı yapılabilme ve bu videolar için çeşitli standartlar belirlenebilmektedir. Video süresinin de bu standartlardan biri olduğu söylenebilir.

Amaca yönelik, kısa süreli videoların kullanımı, bu videoların paylaşımı için Youtube gibi çeşitli internet destekli ortamların ortaya çıkmasıyla yaygınlaşmıştır (Cheng, Liu ve Dale, 2013). Hsin ve Cgas (2013), çevrimiçi dersleri kapsamında kısa videolar ekleyerek dersi zenginleştirme uygulaması yaptıkları araştırmalarında, kısa video paylaşımları sonrasında öğrencilerin yazılı bir şekilde soru sormayı azalttığı ve ders ile ilgili memnuniyetlerinin arttığı tespit edilmiştir. Guo, Kim ve Rubin (2014) tarafından, edX MOOC platformunda yer alan toplamda 127.839 adet öğrencisi bulunan dört dersin 862 adet videosunun izlenme süresi verileri analiz edilmiştir. Bu araştırma sonucunda kısa süreli (0-3 dakika) videoların en yüksek katılım ve izlenme oranına sahip olduklarını bulunmuştur.

Ozan (2015)'e göre eğitsel videoların kısa, öz ve amaca yönelik olması, öğrenenlerin dikkatini dağıtmamak açısından önem teşkil etmektedir.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi Kapsamında Video Malzemelerin Kullanımı

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi (AÖF) bünyesinde eşzamanlı sanal sınıf üzerinden e-seminer dersleri öğrenenlere sunulmaktadır. Bu derslerde, dersin öğretim elemanı konular ve/veya sorular üzerinden dersi işleyebilmekte; öğrenenlerin sorularına yanıt verebilmektedir. Ayrıca TRT Okul televizyon kanalında AÖF derslerinin videoları yayınlanmaktadır. Bu video dersler temel olarak, konuların yazılı bir şekilde görüntüsü ve seslendirmesinden oluşmaktadır. Genel olarak skeç türünde hazırlanan ve insanlar arası etkileşimlerin ders konusu bağlamında şekillendiği bu videolar AÖF'ün sunduğu basılı materyaller ve e-öğrenme materyallerine ek olarak kullanılmaktadır.

Açıköğretim Fakültesi öğrenenlerine gerek televizyon gerekse internet ortamında sunulan video dersler ve öğrenenlere rehberlik sağlamak için yapılan çalışmalar, mevcut ve beklenen öğrenci profillerine göre düzenlenmelidir. AÖF öğrencilerinin televizyon programları ve internet ortamında sunulan çeşitli materyallere ilişkin görüşlerini inceleyen Can (2004)'a göre TV programları ve bilgisayar destekli sunum materyallerini kullanmayan öğrenci sayısı çoğunlukta; bir yandan da bu materyallerin artırılması gerektiğini düşünen

öğrenciler yaklaşık %69'luk bir yüzde oranıyla çoğunluktadır. Yine aynı çalışmada öğrencilerin sadece %5,32'si TV programlarını anlaşılır ve açık bulmaktadır. Bu bulguların sonucunda video materyallerin geliştirilmesini isteyen bir öğrenen kitlesi olduğu açıkça görülmektedir.

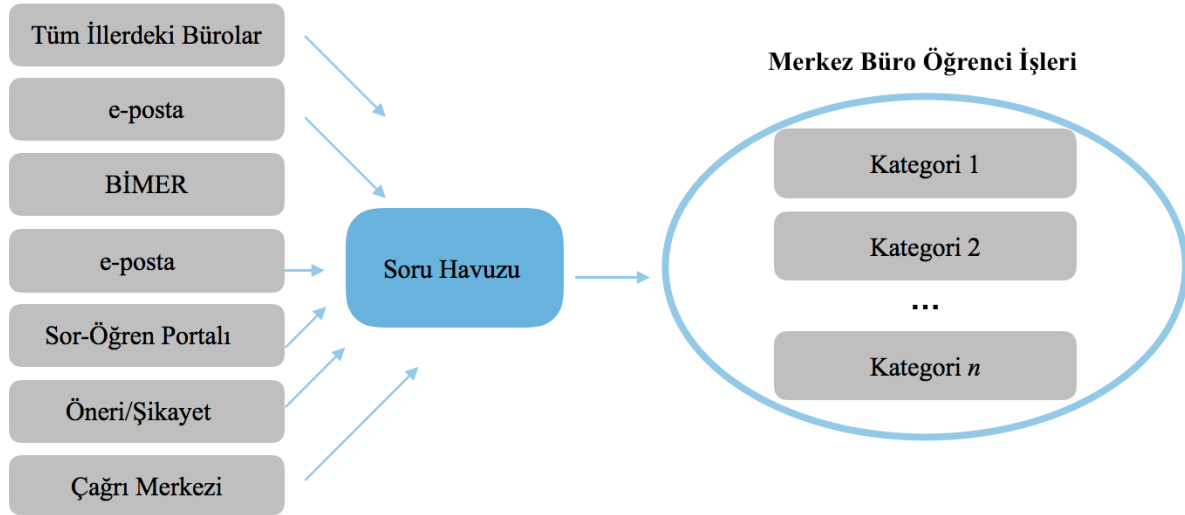
İzle-Öğren Öğrenen Destek Platformu

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi bünyesinde öğrenen destek hizmetleri için video malzemelerin kullanılması bağlamında geliştirilen İzle-Öğren destek platformu, öğrenenlerin sistemle, derslerle ve süreçlerle ilgili sorularına kurum kaynaklı yanıtlar bulabilecekleri bir platformdur. Öğrenenlerin yazılı olarak sorularını iletebilecekleri, telefonla eşzamanlı olarak sorularına yanıt bulabilecekleri sistemlerin yanı sıra, bu gibi bir platformun oluşturulması öğrenenlere, sorularına cevap bulmanın yanı sıra web üzerinden anında erişim ve soru/sorun odaklı çözümler bulabilme imkânı sağlamaktadır.

Bu platformun oluşturulmasındaki diğer bir önemli unsur ise, bilgi kirliliğinin önüne geçebilmektir. AÖS bünyesindeki öğrenenler herhangi bir soru ya da sorunlarını web tarayıcısı üzerinden, arama motorunda sorguladıklarında karşılıklarına çıkan cevap ve kaynaklar arasında kurum kaynaklı bilgilerin üst sıralarda yer alması gerekmektedir. Bu nedenle özellikle Google indeksleme sisteminde üst sıralarda yer alarak doğru ve güvenilir bilgiyi daha çok öğrenene ulaştırmak bu platformun geliştirilmesindeki temel amaçlardan biridir.

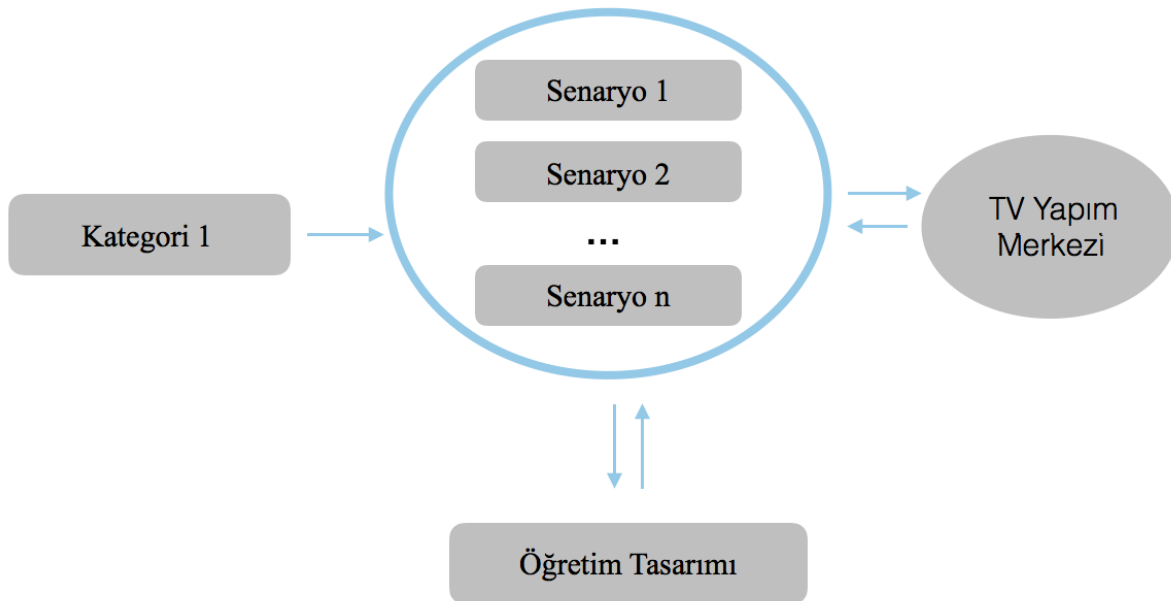
Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi öğrenenlere hâlihazırda Sıkça Sorulan Sorular isimli bir soru - cevap destek platformu sunmaktadır. Ancak bu platformun metin tabanlı soru ve cevap sağlamaktadır. Dolayısıyla, video izleyerek öğrenmeyi tercih eden ya da işitme engeli olan öğrenenler için bir cevap platformu bulunmamaktadır. Dahası, kimi öğrenenlerin video izleyerek daha iyi öğrendiği ya da daha çok motive olduğu göz önünde bulundurulduğunda (Cardall, Krupat, ve Ulrich, 2008; White, Easton ve Anderson, 2000; Shea, 2000; Chambers, Cheung, Madden, Slavin ve Gifford, 2006; Lalley, 1998) video tabanlı bir soru - cevap destek platformu AÖS için gerekli duruma gelmiştir. Bu durum ise İzle-Öğren platformunun geliştirilmesindeki ikinci sebeptir.

İzle-Öğren platformu için üretilen videolar, Anadolu Üniversitesi ETV Radyo ve Televizyon Yapım merkezinde, çeşitli birimlerin işbirliği ile geliştirilmektedir. Şekil 1'de video üretiminde sınıflandırma süreçleri gösterilmiştir.



Şekil 1: Video Üretiminde Sınıflandırma Süreçleri

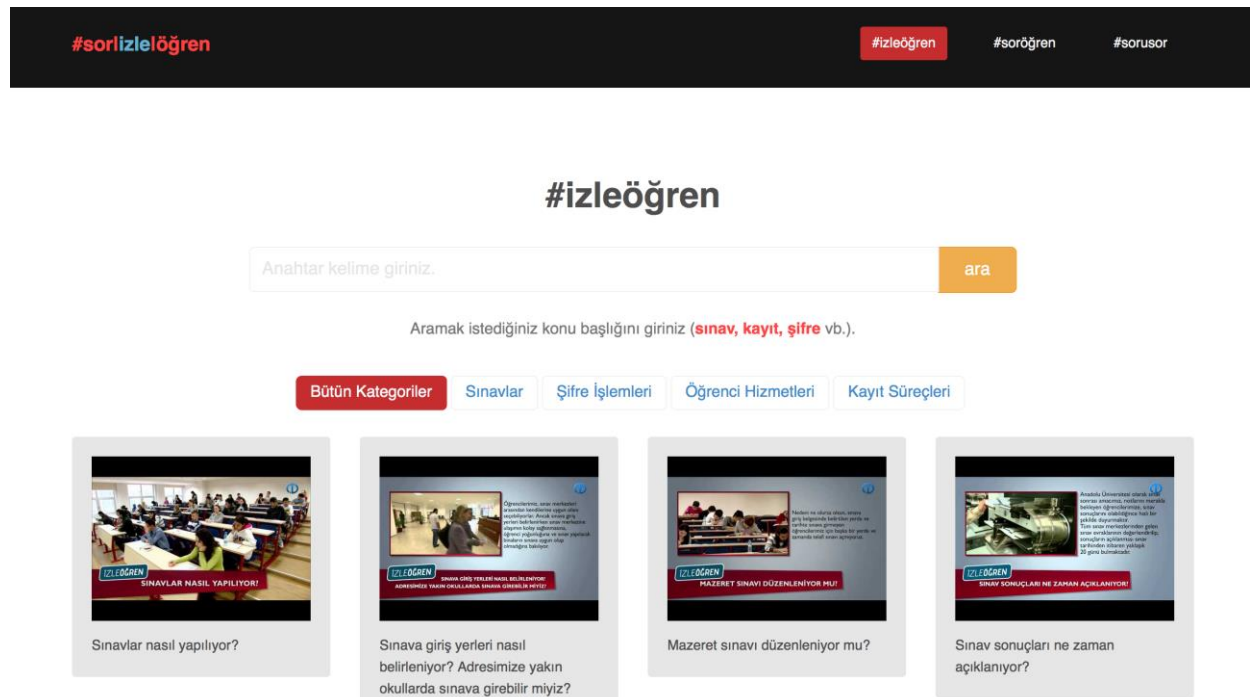
İzle-Öğren platformunda yer alan videoların geliştirilmesi için temel aşamalardan biri sınıflandırma aşamasıdır. Bu aşamada, öncelikle AÖS'e bağlı tüm illerdeki bürolardan, e-posta adreslerinden, Sor-Öğren portalından, öneri/şikayet sayfasından, çağrı merkezinden ve dış kaynak olarak da Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER)'den öğrenenlerden gelen soruların yer aldığı bir havuz oluşturulmaktadır. Soru havuzundaki sorular, ilgili oldukları konulara göre kategorilere ayrılmaktadır. Bu işlemler AÖF Merkez Büro tarafından gerçekleştirilmektedir. Elde edilen soru kategorileri Şekil 2'de yer alan İzle-Öğren platformu video geliştirme sürecinde kullanılmaktadır.



Şekil 2: Video Üretiminde İçerik Geliştirme Süreci

Şekil 1’de yer alan çeşitli kategorilerdeki soruların her biri için Şekil 2’de yer alan alternatif senaryolar oluşturulmakta; bu süreçte öğretim tasarımı konusunda AÖF bünyesindeki öğretim tasarımı ekibinden geribildirimler alınmaktadır. Anadolu Üniversitesi ETV Radyo ve Televizyon Yapım merkezi bu süreçte videoların söz konusu senaryolara göre geliştirilmesinden sorumludur. Bu süreç, AÖF Merkez Büro ile dönüşümlü bir çalışma sistemi içerisinde gerçekleştirilmektedir.

İzle-Öğren, video tabanlı bir web platformudur. AÖS öğrenenlerinin yanı sıra AÖS’de kayıtlı olmayan kişiler de bu platforma, bilgisayarlarının ya da mobil cihazlarının web tarayıcıları üzerinden <http://aofsss.anadolu.edu.tr/izleogren.html> web adresinden erişebilmektedirler. Şekil 3’de İzle-Öğren sayfasının bilgisayar web tarayıcısı ekran görüntüsü gösterilmiştir.



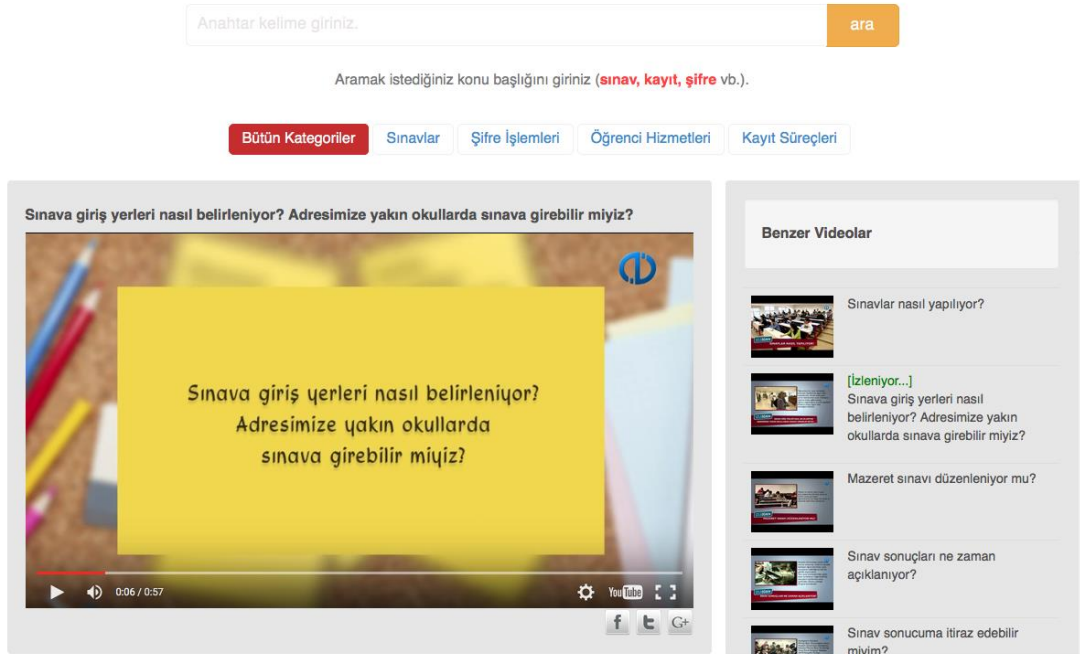
Şekil 3: İzle Öğren web sayfası ekran görüntüsü (Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat, İşletme Fakülteleri, 2014a)

Şekil 3’de görüldüğü gibi, İzle Öğren web sayfası ara yüzü temel olarak bir adet arama kutusu, çeşitli kategoriler ve bu kategorilerde yer alan kısa videolardan oluşmaktadır. Video kategorileri aşağıda açıklanmıştır:

- Sınavlar Kategorisi: Öğrenenlerin sınav tarihleri, süreleri, günleri; sınavların değerlendirilmesi, ara sınav, dönem sonu sınavı, tek ders sınavı, sınav sonuçlarının açıklanması, harf notu aralıkları, sınav oturumu düzeni vb. konularla ilgili soruları ile ilgili videolar bu kategoride yer almaktadır.
- Şifre İşlemleri Kategorisi: Öğrenenlerin, otomasyonlarına girebilmeleri için gerekli olan kullanıcı adı ve şifre ile ilgili sorularıyla ilgili videolar bu kategoride yer almaktadır.
- Öğrenci Hizmetleri Kategorisi: Ders kitapları, öğrenim süresi, askerlik süresi, öğrencilik hakları, mezuniyet koşulları gibi konularda öğrenenlerin sorularına yanıt bulabilecekleri videolar bu kategoride yer almaktadır.
- Kayıt Süreçleri Kategorisi: Anadolu Üniversitesi AÖS'e yeni kayıt işlemi yaptıracak öğrenenlerin ve kayıt yenileme işlemleri yaptıracak olan halihazırdaki AÖS öğrenenlerinin kredi kartıyla öğrenim harcı ödeme konusunda sorularına yanıt bulabilecekleri videolar bu kategoride bulunmaktadır.

Sor-İzle platformunda yer alan videolar, belirli etiketlerle etiketlenerek ilgili olduğu kategoriler altında sınıflandırılmışlardır. Kullanıcılar arama terimleriyle ya da kategoriler altında gezinerek ilgili videolara ulaşabilmektedirler. Şekil 4'de İzle Öğren web sayfasındaki bir videonun ekran görüntüsü gösterilmiştir.

#izleöğren



Şekil 4: İzle-Öğren Platformu Video Ekranı Görüntüsü (Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat, İşletme Fakülteleri, 2014b)

İzle-Öğren web sayfasında öğrenenler ilgili kategorilerle ilgili sorularına kısa videolarla yanıt bulabilmektedir. Şekil 4’de görülmekte olan video ögesi, bu sistemdeki her video gibi bir soru ekranı ile kullanıcıları karşılamaktadır. İlgili sorunun cevabı ise senaryo tabanlı bir kurgu içerisinde, gerçekçi ortamlarda çekilmiş sahnelerle öğrenenlere sunulmaktadır.

Şekil 4’de gösterilen ekran görüntüsündeki diğer bir bileşen de ilgili videoyla aynı kategoride olan benzer videoların bulunduğu bloktur. Bu bloğun öğrencilere ilgili kategoride cevabını aradıkları diğer sorularla ilgili başka videolara da tek tıkla ulaşım rahatlığı sağlaması amaçlanmaktadır.

Video ekranının alt kısmında kullanıcılara izledikleri videoyu Facebook, Twitter ve Google Plus profillerinde paylaşabilme imkânı sunulmaktadır. Bu sayede, öğrenenler kendi kişisel ağlarında yaptıkları paylaşımlarla hâlihazırdaki ya da potansiyel öğrenenler için doğru bilginin paylaşımını gerçekleştirebilmektedirler.

İzle-Öğren web sayfasındaki videolar Youtube üzerinden yayınlanmaktadır. Youtube video yayıncılarına güçlü video analizi seçenekleri sunmaktadır. Her video için izlenme süresi, ortalama görüntülenme süresi, görüntülenme sayısı, beğeni, paylaşım, yorum ve abonelik

ilgili analiz sonuçları Youtube Analytics aracı ile elde edilebilmektedir. Ayrıca Youtube kanalındaki en popüler videolar; bu videoların izlenme, görüntülenme beğenme ve yorum alma süreleri ve oranları; en çok görüntüleme sayısına sahip coğrafi bölgeler, görüntüleyenlerin cinsiyetleri, trafik kaynakları (videoya nereden eriştikleri) ve oynatma konumları (videonun hangi ortamdan izlendiği) konularında da analiz sonuçlarına ulaşmak mümkündür. Bu araç ile İzle-Öğren videolarını izleyen kitleyle ilgili çeşitli konularda bilgi sahibi olunabilmektedir.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi, Türkiye programlarının yanı sıra Yurt dışı programlarıyla da Batı Avrupa, Azerbaycan, Bulgaristan, Kosova, Makedonya, Arnavutluk ve Bosna-Hersek'teki yabancı uyruklu öğrenenlere de eğitimde fırsat eşitliği ilkesi kapsamında öğrenim görme imkânı sunmaktadır (Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi, 2016). Yabancı uyruklu öğrenenler için de kendi ülkeleri kapsamında çeşitli büro hizmetleri sunulmaktadır; ancak İzle-Öğren sistemi bu gruptaki öğrenenlerin de anında erişebileceği evrensel bir kaynak olarak nitelendirilebilir.

Sonuçlar

AUÖ uygulamalarında, öğrenme materyallerinin çeşitlendirilmesi farklı ihtiyaçları olan bireyler için önemli bir araştırma konusudur. Ayrıca AUÖ hizmeti veren kurumların, potansiyel öğrenenler ve hâlihazırdaki öğrenenler için yönetsel anlamda erişilebilir destek (Frieden, 1999) hizmeti sunmaları da hem kurum hem de öğrenenler için oldukça önem teşkil etmektedir. Bu bağlamda, web teknolojileri işe koşularak öğrenenlerin bilgi edinebileceği kaynaklar çeşitlendirilebilmektedir. Öğrenenlere sağlanan desteğin, kurum kaynaklı ve güvenilir bilgiler içermesi de çok önemlidir. Bu yüzden, kurum kaynaklı bilgilerin hem zaman hem de mekân bakımından erişilebilir ve özellikle web arama motorları tarafından arama sonuçlarında üst sıralarda görüntülenebilmesi gerekmektedir. Böylece öğrenenler ihtiyaçları dâhilinde güvenilir bilgilere ilk kaynaktan ulaşabilir ve bu işlem sırasında farklı kaynaklara yönelmeleri gerekmez.

Farklı öğrenme biçimine sahip öğrenenler için farklı öğrenme malzemelerinin sunulması, öğrenenlere seçme olanağı sunmaktadır. Bu bağlamda, bilginin video formunda sunumu bazı öğrenenler için avantajlı olabilmektedir. Video formundaki öğrenme malzemelerinin kalitesi, etkililiği ve verimliliği üstünde durulması gereken konulardır. Bu çalışma kapsamında ise videoların süreleri ve bu konuda yapılmış çalışmalara da değinilmiştir. Hsin ve Cgas (2013) ile

Guo, Kim ve Rubin (2014)'in video halinde sunulan ders içerikleri ile gerçekleştirdiği çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda, öğrenenlere sunulan kısa süreli (0-3 dakikalık) videoların öğrenci memnuniyeti, katılım ve izlenme oranı açısından olumlu sonuçlar ortaya koyduğu görülmüştür. Kısa videoların, çeşitli video paylaşım siteleri ile birlikte gösterdiği yayılım İzle-Öğren platformu için de bir referans noktası olmuştur.

İzle-Öğren, ara yüz açısından erişilebilir ve yalın bileşenler barındıran; kullanıcı dostu bir destek platformudur. İzle-Öğren platformundaki videoların kullanıcılar tarafından kendi sosyal ağlarında da paylaşılabilmesi doğru bilginin yayılabilmesi açısından önem teşkil etmektedir. Kullanıcılara 0 ile 4 dakika arasında sunulan videoların her biri tek bir soruya yönelik cevap içermektedir, amaca yöneliktir. Bu videolar belli senaryolar üzerinden; profesyonel bir ekip tarafından geliştirilmektedir. Anadolu Üniversitesi AÖS'ün öğrenenlere sunduğu bu destek hizmetinin doğru ve kurum kaynaklı bilginin yayılımında önemli bir rol oynayacağı öngörülmektedir.

Öneriler

Açık ve Uzaktan Öğrenme hizmeti sunan kurumlar ve özellikle öğrenen desteği ile ilgili gelecekteki çalışmalar için aşağıdaki öneriler sunulmaktadır.

- Öğrenen destek hizmetlerinden özellikle yönetsel destek boyutunda, web aramaları sırasında ilgili konularla ilgili ön sıralarda yer alabilmek için çeşitli stratejiler geliştirilmeli ve öğrenenler için doğru ve kurum kaynaklı bilgi olabildiğince ulaşılabilir hale getirilmelidir.
- E-öğrenme uygulamalarında öğrenme malzemesi olarak video kullanımı konulu araştırmalara alinyazında sıkça rastlanmaktadır. Yönetsel destek aracı olarak videoların kullanımı da benzer şekilde etkililik, verimlilik ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirilmelidir.

Kaynakça

- Abrami, P. C., & Bures, E. M. (1996). Computer-supported collaborative learning and distance education. *American Journal of Distance Education*, 10(2), 37-42.
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi. (2016). *Yurtdışı Programları*. <https://www.anadolu.edu.tr/acikogretim/yurtdisi-programlari> Erişim tarihi: 01.04.2016
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat, İşletme Fakülteleri. (2014a). *İzle Öğren*. <http://aofsss.anadolu.edu.tr/izleogren.html> Erişim tarihi: 01.04.2016
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat, İşletme Fakülteleri. (2014b). *İzle Öğren: Sınavlar nasıl yapılıyor?*. http://aofsss.anadolu.edu.tr/video_14.html Erişim tarihi: 01.04.2016
- Baloyi, G. P. (2012). *Learner support in open and distance learning context: a case study of ABET programmes at the University of South Africa* (Doctoral dissertation).
- Bates, A. T. (2005). *Technology, e-learning and distance education*. Routledge.
- Bravo, E., Amante, B., Simo, P., Enache, M., & Fernandez, V. (2011, April). Video as a new teaching tool to increase student motivation. In *Global Engineering Education Conference (EDUCON), 2011 IEEE* (pp. 638-642). IEEE.
- Brecht, H. (2012). Learning from online video lectures. *Journal of Information Technology Education: Innovations in Practice*, 11(1), 227-250.
- Can, E. (2004). Uzaktan eğitim öğrencilerinin eğitimlerini değerlendirmeleri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, (s 1).
- Cardall, S., Krupat, E., & Ulrich, M. (2008). Live lecture versus video-recorded lecture: are students voting with their feet?. *Academic Medicine*, 83(12), 1174-1178.
- Chambers, B., Cheung, A. C., Madden, N. A., Slavin, R. E., & Gifford, R. (2006). Achievement effects of embedded multimedia in a success for all reading program. *Journal of Educational Psychology*, 98(1), 232.
- Chen, C. M., & Wu, C. H. (2015). Effects of different video lecture types on sustained attention, emotion, cognitive load, and learning performance. *Computers & Education*, 80, 108-121.
- Cheng, X., Liu, J., & Dale, C. (2013). Understanding the characteristics of internet short video sharing: A YouTube-based measurement study. *Multimedia, IEEE Transactions on*, 15(5), 1184-1194.

- Chorianopoulos, K., & Giannakos, M. N. (2013). Usability design for video lectures. *In Proceedings of the 11th european conference on Interactive TV and video* (pp. 163-164). ACM.
- Collins, A., Neville, P., & Bielaczyc, K. (2000). The role of different media in designing learning environments. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 11(1), 144-162.
- Commonwealth of Learning & Asian Development Bank. (1999). *Use and Integration of Media in Open and Distance Learning. Training Kit 004*. COL: Vancouver.
- Debevc, M., & Peljhan, Ž. (2004). The role of video technology in on-line lectures for the deaf. *Disability and rehabilitation*, 26(17), 1048-1059.
- Frieden, S. (1999). Support services for distance education. *Educational Technology & Society*, 2(3), 48-54.
- Geri, N. (2012). The resonance factor: Probing the impact of video on student retention in distance learning. *Interdisciplinary Journal of E-Learning and Learning Objects*, 8(1), 1-13.
- Gordon, S. (2015). The Efficiency and Economy of Two Learning Modes: Text With Illustration and Video With Narration. *Journal for nurses in professional development*, 31(2), 87-90.
- Guo, P. J., Kim, J., & Rubin, R. (2014). How video production affects student engagement: An empirical study of mooc videos. *In Proceedings of the first ACM conference on Learning@ scale conference* (pp. 41-50). ACM.
- Hakala, I., & Myllymäki, M. (2007). Developing the usability of video lectures. *In Proceedings of the 18th EAEEIE Annual Conference on Innovation in Education for Electrical and Information Engineering, Praha, Czech Republic*.
- Hartsell, T., & Yuen, S. (2006). Video streaming in online learning. *AACE Journal*, 14(1), 31-43.
- Hsin, W. J., & Cigas, J. (2013). Short videos improve student learning in online education. *Journal of Computing Sciences in Colleges*, 28(5), 253-259.
- Inkelaar, T., & Simpson, O. (2015). Challenging the 'distance education deficit' through 'motivational emails'. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 30(2), 152-163.

- Jonassen, D. H. (2013). *The Nature of Technology: Implications for Learning and Teaching*. In M. P. Clough, J. K. Olson, & D. S. Niederhauser (Eds.), (pp. 101–110). Rotterdam: SensePublishers.
- Lalley, J. P. (1998). Comparison of text and video as forms of feedback during computer assisted learning. *Journal of Educational Computing Research*, 18(4), 323-338.
- McLoughlin, C. (2002). Learner support in distance and networked learning environments: Ten dimensions for successful design. *Distance Education*, 23(2), 149-162.
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2011). *Distance education: A systems view of online learning*. Cengage Learning.
- Okur, M. R. (2012). *Açık ve uzaktan öğrenmede öğretim elemanlarına yönelik çevrimiçi destek sistemi tasarımı* (Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Eskişehir.
- Orhan, F., & Akkoyunlu, B. (1999). Uzaktan eğitim yaklaşımında temel eğitim 1. kademe öğretmenleri'nin video destekli hizmetiçi eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(17).
- Ozan, Ö. (2015). e-Öğrenme için eğitsel video geliştirme. *AUAd*, 1(4), 59-80.
- Popham, J. (1966). Instructional video tapes in teacher education. *AV Communication Review*, 14(3), 371-376.
- Pullen, J. M. (2001). Applicability of internet video in distance education for engineering. *In Frontiers in Education Conference, 2001. 31st Annual* (Vol. 1, pp. T2F-14). IEEE.
- Rekkedal, T., Qvist-Eriksen, S., Keegan, D., Súilleabháin, G. Ó., Coughlan, R., & Fritsch, H. (2003). Internet based e-learning, pedagogy and support systems. *Norway: NKI Distance Education*.
- Risenga, A. (2010). Attributes of students' success and failure in typical ODL institutions. *Progressio: South African Journal for Open and Distance Learning Practice*, 32(2), 85-101.
- Shea, P. (2000). Leveling the playing field: A study of captioned interactive video for second language learning. *Journal of Educational Computing Research*, 22(3): 243–263.
- Simonson, M., Smaldino, S., Albright, M., Zvacek, S. (2003). *Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education*.
- Simpson, O. (2013). *Supporting students for success in online and distance education*. Routledge.

- Sun, J. C. Y., & Rueda, R. (2012). Situational interest, computer self-efficacy and self-regulation: Their impact on student engagement in distance education. *British Journal of Educational Technology*, 43(2), 191-204.
- Tobagi, F. (2002). Distance learning with digital video. *IEEE Multimedia*, 90-93.
- Vermeersch, J. (2005). *Getting started with Open and Distance Learning*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.
- Webster, J., & Hackley, P. (1997). Teaching effectiveness in technology-mediated distance learning. *Academy of management journal*, 40(6), 1282-1309.
- White, C., Easton, P. & Anderson, C. (2000). Students' perceived value of video in a multimedia language course. *Educational Media International*, 37(3): 167–175
- Zhang, D., Zhou, L., Briggs, R. O., & Nunamaker, J. F. (2006). Instructional video in e-learning: Assessing the impact of interactive video on learning effectiveness. *Information & management*, 43(1), 15-27.

Yazarlar Hakkında

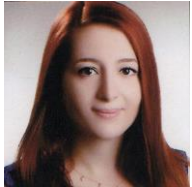
Yrd. Doç. Dr. Muhammet Recep OKUR



Dr. Muhammet Recep OKUR lisans eğitimini Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde 2002 yılında tamamlamıştır. Lisans eğitiminden sonra Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar Mühendisliği A.B.D. Bilişim Tezli Yüksek lisansını 2006 yılında tamamlamıştır. Eğitimine Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı Uzaktan Eğitim Bölümünde devam ederek 2012 yılında tamamlamış ve Dr. ünvanı almıştır. 2002 yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde göreve başlamış ve halen çalışmalarına devam etmektedir. Öğrenen destek hizmetleri, e-öğrenme içerik üretimi, e-devlet yazarın çalışma alanları arasındadır.

Posta adresi: Anadolu Üniversitesi Yunus Emre kampüsü Açıköğretim Fakültesi Kat:1 No:106 Eskişehir
Eposta: mrokur@gmail.com
Tel: 0222-3350580

Hilal Seda YILDIZ AYBEK



Hilal Seda YILDIZ AYBEK, lisans eğitimini Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde 2014 yılında tamamlamıştır. Lisans eğitiminin ardından 2014 yılından bu yana Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı Uzaktan Eğitim Bölümünde yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. Aynı zamanda, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde burslu öğrenci olarak çalışmaktadır. Açık ve uzaktan öğrenme teknolojileri, öğrenen destek hizmetleri, zeki ve uyarlanabilir öğrenme sistemleri, öğrenme yönetim sistemleri, yapay sinir ağları ve eğitsel veri analizi konuları Hilal Seda YILDIZ AYBEK'in araştırma alanları arasında yer almaktadır.

Eposta: hilalsedayildiz@gmail.com
URL: <http://hilalyildiz.com>